

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Nr 14 • 26. august 2008

TEATAJA

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja häälekandja, asutatud 1925. aastal

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJAL KOOS SEB PANGAGA ON HEA MEEL KUTSUDA TEID

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA ÄRIHOOAJA 2008/2009 AVAMISELE

TALLINNA LOOMAAIAS, TUULIKUPLATSIL LAUPÄEVAL, 30. AUGUSTIL 2008 KELL 12.00-16.00

~ võta pere kaasa
ja veeda kaunis päev
meiega! Ootame
teid alates 11.45

Ärihooaja 2008/2009 avab Kaubanduskoja juhatuse esimees **Toomas Luman**. Meeleolu loovad **Jaan Kirss & Co** ja liikuma paneb **Jorge Hinojosa**. Huvitavaid lugusid loomadest jutustab **Aleksei Turovski**. Päeva juhhib **Kaidu Tiirik**. **SEB Pank** kutsub kaasa loõma saladuslikus seiklusemängus „Jumanji: seiklused džunglis“ - kui mängu kord alustad, ei

saa lõpetada enne, kui jõuad Rohelisse Linnal! **Silberauto** näitab laia mudelivalikut ning põnevaid tegevusi pakub **Estravel**. **Eesti Südameliidu Tervisetelgis** saab kontrollida vererõhku, keha rasvasisalduse protsenti, kehamassiindeksit jms. Koostöövõimalusi tutvustavad **Tööturuamet** ja **AIESEC**. Kätt saab proovida joonistades ja

klaasvitraaže tehes ning midagi ilusat kaasa saab osta **Olde Hansa** käsitöölehtidelt. Üritus lõppeb kell 16.00 **visiitkaardiloteriaga**, kus loositakse osalejate vahel välja peauhind - **reisivautšer kahele Euroopasse Estravelilt** ja muud auhindad.

Lastealal on telk, kus Miku-Manni Laste-teater mängib etendust „Kõige parem“

ja korraldab muid toredaid tegevusi. Kohal on ka Väike Tom ja tema jäätised. Küllastada saab lasteloomaeda ja sõita rongiga.

Toitlustamine on tasuta, jookide eest hoolitseb **A. Le Coq** ja **Aura**. Parkida soovitate Rocca Al Mare keskuse parklasse või sinna lähistele.

KOOSTÖÖPARTNER:

TOETAJAD:

SILBERAUTO

Reval Hotels

FIRMAKINX

ILOPRINT

IGA LIIGE LOEB!

WWW.KODA.EE

olulised inimesed >

PÄRNU JUHTIMISKONVERENTS

Edasiminek
või ellujäämine

9.-10. oktoober 2008
Pärnu Kontserdimaja

6177333 • www.konverentsid.ee

Eesti Päevaleht

ärileht

Director

elisa

SIIM RAIE
Peadirektor

Eesti ettevõtlus arvudes

Augusti lõpus avame uue Ärihooaja – kõik liikmed on kutsutud Tallinna Loomaaeda 30. augustil kella 12.00-ks. Olümpiakuul on kohane küsida, kes on need võistkonnad, kes uuel hooajal platsile jooksevad ja milleks nad võimelised on? On ju äri samamoodi konkurentsitihe võistlus ressursside, ideede ja inimeste vahel.

KUI PALJU MEID ON?

Kevadel avaldatud Maksu- ja Tolliameti andmeid analüüsid jõudsin alljärgnevate tulemusteni. Eestis oli 2007. aastal ca 43 000 tegutsevat ettevõtet. See number erineb oluliselt nii Statistikaameti kui Äriregistri numbriest, sest võtsime kõik registreeritud ja deklaratsiooni esitavad äriühingud luubi alla. Maksudeklaratsioonide esitajaid oli tõesti 69 831, kuid neist 16 860 deklareeris nullkäivet ning 20 627 äriühingus ei ole tööl ühtegi inimest. Osaliselt need ettevõtted kattuvad. Tegutsevateks ettevõteteks peame neid, kes näitavad nullist suuremat käivet ja annavad tööd vähemalt ühele inimesele - nii saabki

kokku 43 000. Lisaks on veel pea 11 000 äriühingut, kellel on käive, kuid pole töölepingu alustel töötavaid inimesi - tegemist on tõenäoliselt kas tehingu- või varajuhtimise vormiga äriühingu näol. Võrreldes neid andmeid 2006. aasta omadega, on näha selliste äriühingute arvu kasvu pea 5000 võrra!

KUI SUURED?

Eesti ettevõtete jagunemises suurusjärguti, võttes aluseks ELis kasutusel oleva jaotuse töötajate arvu järgi, ei ole võrreldes eelnevate aastatega olulisi muutusi. Enamus ehk 80,5% on mikroettevõtted, kus on alla 10 töötaja. Selliseid ettevõtteid on meil lausa 34 686. Poliitikutele ja ametnikele, kes seadusi kirju-

tavad peaks seda osakaalu ja numbrit vaadates olema ilmselge, et koormus, mis seaduse täitmisega neile peale pannakse, ei saa olla raske. Väikeettevõtteid (10-49 töötajaga) on ca 6800 ning see moodustab 15,9% kõikidest tegutsevatest ettevõtetest. Keskmisi (50-249) ja suuri ettevõtteid (üle 250 töötaja) on üldse Eestis vaid 1538 (neist 180 suureettevõtet). Viimaste osakaal üldarvust on küll väike nagu mujalgi maailmas, kuid nende tähtsus tööandjatena väga suur. 180 suureettevõttes töötab pea sama palju inimesi, kui 35 000 väikeettevõttes.

KASUAMINE JA KAHANEMINE

2007. aastal kanti registrisse 6454 uut äriühingut ning likvi-

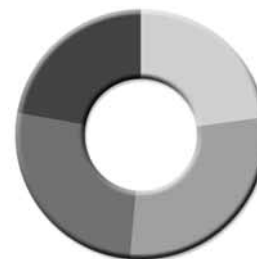
deeriti 796, mis on sarnased näitajad eelnevale kahele aastale. Majanduskasvust rääkides on aga ülioluline jälgida ka eksportivate ettevõtete arvu, mis on aastaga kasvanud 7558-ni ehk 300 võrra. 17,5% kõikidest tegutsevatest ettevõtetest on küll suurem number kui näiteks Prantsusmaa 4%, kuid arvestades koduturu väiksust ja majanduse üldist laenukoormust, on eksportivate ettevõtete arvu kasvatamine kõige olulisem ülesanne.

Neid numbreid vaadates võime taas tõdeda, et me ei saa kunagi suureks arvult, kuid meil on kõik võimalused saada suureks vaimult. Tugevat ettevõtlusvaimu ja konkurentsitahet!

2007 (EMTA deklaratsioonide põhjal)	arv	%	töötajaid
 Mikroettevõtted 1-9 (töötajat)	34 686	80,5	117 530
 Väikeettevõtted 10-49	6 847	15,9	146 700
 Keskmised ettevõtted 50-249	1 358	3,2	136 643
 Suureettevõtted +250	180	0,4	112 749
Kokku:	43 071	100	513 622

Ettevõtete jagunemine nende arvu järgi äriregistris

Ettevõtete jagunemine töötajate arvu järgi

SISUKORD

Juhtkiri	
Eesti ettevõtlus arvudes	3
Seadusandlus	
Maksude osas tuleb muudatusi	5
Riikliku statistika koostamisel tuleks vältida andmete dubleerivat küsimist	6
Kiirlaenuid ja tehingu tühisust puudutavad seadusemuudatused	7
Innovatsioon	
Kolm näpunäidet eduka toote või teenuse loomiseks	9
Etikett	
Küsjaja suu pihta ei lööda!	10
Rahvusvahelised üritused	
EASi toetusmeetmetest ühisturunduse ja messi valdkonnas	12
Stockholmi rahvusvaheline messikeskus laieneb	13
Riigihanketeated • Koostööpakkumised	16
Uued liikmed	17

KALENDER

28. aug	Koolitussari „Ettevõtluse eduks“ Tallinnas Tiia Randma • Tel: 604 0065 • E-post: tiia@koda.ee
30. august	Ärihooaja 2008/2009 avamine Tallinna loomaaias Moonika Kukk • Tel: 604 0060 • E-post: moonika@koda.ee
13.–16. sept	Prantsuse äridelegatsioon Kaubanduskojas Liina Pello • Tel: 604 0091 • E-post: liina.pello@koda.ee
16.–18. sept	Äriviit Vilniusesse ja Kaunasesse Viive Raid • Tel: 604 0080 • E-post: viive@koda.ee
24. sept	Koolitussari „Ettevõtluse eduks“ Võrumaal Tiia Randma • Tel: 604 0065 • E-post: tiia@koda.ee
25. sept	Koolitussari „Ettevõtluse eduks“ Tartus Tiia Randma • Tel: 604 0065 • E-post: tiia@koda.ee
3.–7. nov	Äriviit Valgevenesesse Viive Raid • Tel: 604 0080 • E-post: viive@koda.ee
11.–14. nov	Allhankemess Elmia Subcontractor Jönköpingis Liis Liivoja • Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee
20.–21. nov	Ökoturismi valdkonna kontaktkohtumised Shanghais Liis Liivoja • Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee

Tähelepanu!

Kaubanduskoja telefoninumbriid on muutunud!

KAUBANDUSKODA

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond	Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritoluserifikaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad Tel: 604 0081 • Kölni messid • Tel: 604 0082 • Stockholmi messid Tel: 604 0082 • koostööpakkumised • raamatukogu
Politiikakujundamise- ja õigusosakond	Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus
Turundus- ja liikmesuhete osakond	Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • liikmesuhted • avalikud suhted • Tel: 604 0085 Teataja toimetis • toimetaja Kadri Liimal • Tel: 523 6146 • E-post: kadri@koda.ee
Raamatupidamine	Tel: 604 0067
Kaubanduskoja Tartu esindus	Pikk tn 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196
Kaubanduskoja Pärnu esindus	Ringi 35, 80010 Pärnu • Tel: 443 0989
Kaubanduskoja Kuressaare esindus	Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757
Kaubanduskoja Jõhvi esindus	Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

REET TEDER
Politiikadirektor

Maksude osas tuleb muudatusi

Järgmisel aastal tuleb maksude osas muudatusi. See on kindel, et muudatused tulevad, kuid praeguse seisuga ei ole täit selgust, milliseid täpselt. Poliitilised otsused on tehtud, kuid konkreetsed eelnõud hetkel kas puuduvad või ei ole need veel kuhugi jõudnud.

Mis põhjusel aga juba otsustatud tulumaksuseaduse muudatust ümber otsustatakse? Asi on loomulikult rahas. Rahandusministeeriumi esialgse hinnangu kohaselt annaks tulumaksuseaduse muudatuste jõustumise edasilükkamine riigi tuleva aasta eelarvele juurde ligi 1,3 miljardit krooni.

Vastavate eelnõude saamisel avalikustame need tavapäraselt kodulehel rubriigis Majanduspoliitika aktuaalsete teemade all ja anname siis juba kindlatest ja konkreetsetest muudatustest teada ka Koja infokandjate vahendusel.

TULUMAKSUSEADUSE MUUDATUSTE JÕUSTAMINE LÜKKUB EDASI

Kõige selgem poliitiline otsus on tehtud ettevõtte tulumaksu osas. 14. augustil otsustas valitsus, et Eesti lükkab äriühinguid puudutava tulumaksuseaduse muudatuste jõustamise aasta võrra edasi. Tegemist on sellesama TMS muutmise seaduse, mille riigikogu võttis vastu kevadel, (26. märtsil 2008, avaldatud RT I 16.04.2008, 17, 119) jõustumise edasilükkamisega. Need olid need muudatused, millest oleme Teatajas varem korduvalt juttu teinud ja mille eesmärk oli viia Eesti seadusandlus kooskõlla Euroopa Liidu ema- ja tütaräriühingute direktiiviga. Muudatus oleks säilitanud Eesti ettevõtete tulumaksusüsteemi põhijoone - maksuvabastuse äriühingu poolt reinvesteeritud kasumile. Muutunud oleks maksustamise aeg. Tulumaksu puhul läinuks Eesti üle aasta-põhisele maksustamisele, kuid ettevõtetele tulnuks kohustus tasuda avansilisi makseid. Samade muudatustega aga oleks

kadunud praegune dividendide topeltmaksustamine välisfirmadele, kellel on Eesti ettevõttes väikeosalus. Need muudatused jõustuksid muidu 1. jaanuarist 2009.

Valitsuse otsus tähendab, et riigikogu peab vastu võtma uue seadusemuudatuse selle tähtsaja muutmiseks. Kas selles tulevases muutmise seaduses muudetakse veel midagi, on aga praegusel hetkel teadmata. Mis põhjusel aga juba otsustatud TMS muudatust ümber otsustatakse? Asi on loomulikult rahas. Rahandusministeeriumi esialgse hinnangu kohaselt annaks TMS muudatuste jõustumise edasilükkamine riigi tuleva aasta eelarvele juurde ligi 1,3 miljardit krooni. Selle otsuse mõju ettevõtete olukorrale on küllaltki lihtne. Jääb nii, nagu on ja senine tuttav süsteem ja maksude maksmise ja deklareerimise kord kestab edasi.

AUTOMAKS TULEB

Teine oluline teadaolev poliitiline otsus on see, et automaks

tuleb. Jällegi aga valitseb teatav ebaselgus selles, mida, mis alusel ja kuidas kavatakse maksustada. Suhteliselt kindlalt võib öelda, et on otsustatud, et tõstetakse TMS § 48 lõigete 7 ja 8 alusel kehtestatud tööandja omandis või valduses oleva sõiduauto tasuta või soodushinnaga kasutada andmisel erisoodustuse hinda. Seda praegusel 2000 kroonilt kuus 4000 kroonini kuus iga töö-, ameti- või teenistusülesannete või tööandja ettevõtlusega mitteseotud tegevuseks kasutatud sõiduauto kohta. Poliitikute poolt on ühtlasi ka välja lubatud, et sama summani tõstetakse isikliku sõiduauto ettevõtluses kasutamisel selle maksuvaba hüvitise määra. Ka see peaks siis olema 4000 krooni kuus.

Lõplikku selgust veel ei ole, mis saab tööandja omandis või valduses oleva sõiduauto kasutamisel käibemaksust - ehk kas tuleb asuda välja arvutama ja maksustama kogu omatarvet või võetakse ka siin omatarbe maksustatava väärtuse aluseks 4000 krooni.

MAIT PALTS

Politiikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

Riikliku statistika koostamisel tuleks vältida andmete dubleerivat küsimist

Rahandusministeerium on alustanud riikliku statistika tootmise põhimõtteid täpsustava seaduse eelnõu lähteülesande välja töötamisega ja probleemide kaardistamisega. Järgnevalt kesksematest probleemidest ja ettepanekutest, millest ministeeriumile teada andsime.

Oleme juba mitmete aastate jooksul olnud seisukohal, et riikliku statistika kogumine vajab korrastamist ning liialt sageli kohtab seda, kus ettevõtjatelt nõutakse samade andmete esitamist riiklikele registritele ja eraldi veel statistika koostamiseks. Olukorra parandamiseks on Kaubandus-

Mikroettevõtete puhul tuleks lähtuda põhimõttest, et statistilisi aruandeid küsitakse nii vähe kui see riikliku statistika usaldusväärsuse ja vajaliku statistika kogumiseks ja säilitamisel võimalik on.

koda ka varasemalt esitanud omapoolseid ettepanekuid nii Rahandusministeeriumile kui ka Statistikaametile riikliku statistika kogumise korrastamiseks ning eelkõige ettevõtjastõbralikumaks muutmisel. Kindlasti tuleb tunnustada Statistikaameti arendustegevust e-lahenduste arendamisel, mis on loodetavasti oluliselt hõlbustanud andmete esitamise protseduuri, kui kahetsusväärset palju on siiski veel andmete dubleerimist.

Hiljutisest oma liikmetele suunatud gallupist nähtus, et 18% vastanute jaoks on statistika esitamine aja jooksul lihtsustunud ning 9%-le ei tekita statistiliste aruannete esitamine probleeme. Väga või mõnevõrra keerukaks ja kulukaks peavad andmete esitamist siiski vastavalt 41% ja 32% vastanutest. Probleemile lahendust nägid vastajad eelkõige erinevatele registritele esitatavate andmete alusel statistika koostamises, mis aitaks vältida andmete dubleerivat esitamist, kuid oluliseks peeti ka statistiliste aruandevormide lihtsustamist.

Seoses aruandluskoormuse vähendamise vajadusega toetab Kaubanduskoda muuhulgas Euroopa Komisjoni hiljuti avaldatud Euroopa väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” toodud üleskutsete võimalikult kiiret rakendamist. Liikmesriikidele suunatud üleskuteses rõhutas Euroopa Komisjon vajadust hoiduda nõudmast väikese- ja keskmise suurusega ettevõtetelt teavet, mis on asutusel juba olemas, välja arvatud juhul, kui seda on vaja ajakohas-

tada ning kutsus liikmesriike üles tagama, et mikroettevõttelt ei nõutaks osalemist riigi, piirkonna või kohaliku statistikaameti läbiviidavas uuringus rohkem kui üks kord kolme aasta jooksul, tingimusel, et see ei ole statistilise või muud liiki teabe seisukohalt tingimata vajalik.

Euroopa Komisjoni üleskutset järgides peame äärmiselt oluliseks võimalikult kiiresti analüüsida, millist liiki statistilise teabe osas oleks võimalik rakendada praegusega võrreldes kitsendatud valimeid või

Ehk lähima paari aasta jooksul saab vähemasti majandusaasta aruandes sisalduvate andmete kasutamine riikliku statistika tootmiseks toimuma automaatselt – andmeid, mis sisalduvad aastaaruandes, statistikaaruannetes enam uuesti esitama ei pea.

harvendada aruannete esitamise sagedust. Eelkõige mikroettevõtete puhul tuleks lähtuda põhimõttest, et statistilisi aru-

andeid küsitakse nii vähe kui see riikliku statistika usaldusväärsuse ja vajaliku statistika kogumiseks ja säilitamisel võimalik on.

Täiendava informatsioonina olgu mainitud, et töö aruandluse lihtsustamise ja andmete dubleerimise vältimiseks käib hetkel suisa mitmel rindel. Kui ülalkirjeldatu puudutab Rahandusministeeriumi algatust, siis Justiitsministeerium on samuti vedamas projekti, mille üheks eesmärgiks on samuti erinevatele riiklikele registritele ja statistika kogumiseks esitatava andmestiku dubleerimise vältimine. Nii peaks ehk juba lähima paari aasta jooksul vähemasti majandusaasta aruandes sisalduvate andmete kasutamine riikliku statistika tootmiseks toimuma automaatselt – andmeid, mis sisalduvad aastaaruandes, statistikaaruannetes enam uuesti esitama ei pea. Arvestades, et dubleerivate andmete hulk võib kohati ulatuda pooleni statistilise aruande mahust, peaks selline algatus ettevõtjatele kindlasti reaalselt kasu tooma. ☑

MAIT PALTS

Politiikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

Kiirlaenud ja tehingu tühisust puudutavad seadusemuudatused

Justiitsministeerium on hiljuti koostanud mõneparagrahvilise eelnõu, mis oma lühidusele vaatamata võib tulevikus laenulepingutele olulist mõju avaldada.

LÜHIDALT

Justiitsministeerium koostas tsiviilseadustiku üldosa seaduse ja võlaõigusseaduse muutmise seaduse eelnõu, mille väljatöötamise tingis kiirlaenude võtmisega seonduvad õiguskorra kitsaskohad.

...

Eelnõuga soovitakse raskete asjaolude ärakasutamine muuta samuti aluseks, millal tehing oleks tühine ning mitte enam lihtsalt tühistatav.

...

Muudatus reguleerib õiguslikku tagajärge olukorras, kus laenulepingus kokkulepitud vastastikused kohustused – laenusumma ja laenusummalt makstav intress on heade kommete vastaselt ebamõistlikult tasakaalust väljas.

...

Eelnõu oluliseks osaks on tarbijakrediidilepingu sätete kohaldamise laiendamine. Muudatusega tagatakse, et ka alla 3000-krooniste ning alla kolmekuulise tagasimaksega krediidilepingute puhul tuleb järgida nõudeid, mis kehtestatud tarbijakrediidi andmisele (VÕS § 402 - § 421).

Seletuskirjas kirjutavad eelnõu koostajad, et seaduseelnõu väljatöötamise tingis viimasel ajal seoses kiirlaenude võtmisega teravalt esile kerkinud õiguskorra kitsaskohad, mis ei võimalda tekkinud probleeme ühiskonna õigustundele ja sotsiaalsetele vajadustele vastavalt lahendada. Siiski ei saa eelnõus kavandatavale vaadata vaid kiirlaenudest lähtuvalt. Laen on laen ning laenulepingu üldpõhimõtted on samad mistahes summade laenamise ja ei sõlta palju laenu saamise lihtsusest. Seetõttu tulebki kavandata vatele muudatustele vaadata hoopis laiemalt pilguga.

RASKETE ASJAOLUDE ÄRAKASUTAMISEL MUUTUB TEHING TÜHISEKS

Kehtiv tsiviilseadustiku üldosa seadus ütleb, et heade kommete või avaliku korranga vastuolus olev tehing on tühine ning tehingu, mis on tehtud olulise raskete asjaolude ärakasutamise tõttu, võib seaduses sätestatud korras tühistada. Eelnõuga soovitakse raskete asjaolude ärakasutamine muuta

samuti aluseks, millal tehing oleks tühine ning mitte enam lihtsalt tühistatav. Seega ei oleks raskete asjaolude ärakasutamine enam eraldi aluseks tehingu tühistamisele, vaid kuuluks heade kommete alla – raskete asjaolude ärakasutamise läbi sõlmitud leping oleks tühine, kuna selline käitumine oleks heade kommetega vastuolus.

Et situatsiooni veelgi paremini mõista toome siinkohal ära ka eelnõu vastava sätte sõnastuse, mis kõlab järgmiselt: „Tehing on heade kommetega vastuolus (ja tühine) muu hulgas juhul, kui üks pool on tehingu tegemisel liigkasuvõtjalikult ära kasutanud teise poole erakorralisi vajadusi, sõltuvussuhet, kogenematust või muid selliseid asjaolusid ja tehing on tehtud teise poole jaoks äärmiselt ebasoodsatel tingimustel või kui pooltele tulenevate vastastikuste kohustuste väärtus on muul põhjusel heade kommete vastaselt ebamõistlikult tasakaalust väljas, samuti kui kohustus tuleb täita kolmandale isikule.”

Kuna tegemist on tehingu tühisust puudutavate sätete muutmise, ei saaks siinkohal enam kuidagi rääkida vaid laenulepingutest, sest muudatuse mõju tuleb hinnata kõiki võimalikke tehinguid silmas pidades.

Konkreetsemalt laenulepinguid puudutab aga järgnev säte, mida soovitakse seadusesse lisada: „Kui laenulepingus on ette nähtud heade kommete vastaselt kõrge intressi tasumise kohustus, siis on laenusaja õigus kasutada laenu kokkulepitud aja vältel, makstes selle eest intressi võlaõigusseaduse § 94 lõikes 1 sätestatud suuruses.” Kasutades siinkohal jällegi seletuskirjas toodud selgitust, reguleerib kavandatav muudatus õiguslikku tagajärge olukorras, kus laenulepingus kokkulepitud vastastikused kohustused – laenusumma ja laenusummalt makstav intress – on heade kommete vastaselt ebamõistlikult tasakaalust väljas. Säte ütleb, et siis ei pea laenusaja kohe laenu tagastama, ta saab seda kasutada kokkulepitud aja vältel, kuid peab selle eest maksma intressi

sõltumata varasemast kokkuleppesest vaid VÕS § 94 lg 1 sätestatud suuruses (s.o Euroopa Keskpanga poolt põhirefinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav viimane intressimäär, mis näiteks hetkel on 4,0% aastas ehk ligikaudu 0,01% päevas).

Kui eelnõu jõustudes võtta laenu heade kommete vastaselt kõrge intressiga, võiks seda kasutada küll kokkulepitud aja jooksul, kuid intressi tuleks maksta suure tõenäosusega vähem, kui see harilikult sellises olukorras tavaline on. See, mis ühel või teisel juhul on „heade kommete vastaselt kõrge intress“ ning kust jookseb piir kõrge ja headele kommetele vastava intressi vahel, on määramata. Vaidluse korral jääb piiri tõmbamine tavapäraselt kohtu ülesandeks.

Probleemne koht kokkuleppelise intressi asendamisel on eelkõige see, kas heade kommete vastaselt kõrge intressi asemel peaks kehtima turutingimustest selgelt madalam intress (nagu eelnõus pakutud variant) või asjaoludele vastav harilik intress. Kehtiv võlaõigusseadus ütleb hetkel, et kui intressimäära lepingus ei ole kokku lepitud (nt: kokkulepe intressi osas osutub tühi- või seda lepingus ei olegi), eeldatakse, et selleks on harilik määr, mis on tavaline sama liiki laenude puhul ajal ja kohas, millal ja kus laen saadi. Alles siis, kui harilik määr üldse puudub või seda ei õnnestu tuvastada, näeb seadus ette, et rakendada tuleks VÕS §-st 94 tulenevat intressimäära (seda, millele viitab ka eelnõu).

EELNÕU LAIENDAB TARBIAKREDIIDILEPINGU SÄTETE KOHALDAMIST

Eelnõu oluliseks osaks on kahtlemata ka tarbijakrediidilepingu sätete kohaldamise laiendamine. Teatavasti on tarbijakrediidilepingutele omane tarbijatele suurema informeerituse tagamise kohustus, tarbija soodsam taganemisõigus, erinev kohtlemine maksetega tasumise viivitamisel jne. Hetkel ei kohaldata tarbijakrediidi sätteid krediidilepingutele, mille puhul krediidi netosumma või krediidi eest omandatava asja või teenuse netohind on väiksem 200 eurole vastavast summast. Samuti ei laiene tarbijakrediidi normid krediidilepingutele, mille puhul krediit tuleb tagasi maksta lühema tähtaja jooksul kui kolm kuud.

Eelnõuga kaotatakse seadusest nii summaline kui ka tagasimakse kriteerium. Muudatusega tagatakse seega, et ka alla 3000-krooniste ning alla kolmekuulise tagasimaksega krediidilepingute puhul tuleb järgida nõudeid, mis kehtestatud tarbijakrediidi andmisele (VÕS § 402 - § 421). ☑

Kõigil, kellele eelnõu suuremat huvi võib pakkuda, on soovitatav sellega kindlasti täiendavalt tutvuda. Eriti põhjalik on seekord eelnõule lisatud seletuskiri, milles sisalduv kehtiva õiguse ja kavandatud muudatuste analüüs kindlasti kiitmist väärrib. Eelnõu ning seletuskirjaga saate tutvuda tavapäraselt Koja veebilehel www.koda.ee/?id=1300.

Üleeuroopaline ettevõtluspäev
TALLINN

Tallinna Linnavalitsus

Tallinna Ettevõtlusamet kutsub osalema ettevõtluskonkurssidel!

KATEGORIAD:

- Arendusprojekt 2008
- Inkubaatoriettevõtte 2008
- Särav Startija 2008
- Tallinna Noor Ettevõtja 2008
- Tallinna Turismitegu 2008
- Tallinna Vastutustundlik Ettevõtja 2008

Konkursitingimused ning taotlusvormid leiata kodulehelt ettevotluspaev.tallinn.ee

Taotluste esitamise tähtaeg on **12. september 2008**.
Auhindamine toimub 09. oktoobril Tallinna Ettevõtluspäeva galaõhtul.

Koja gallup

Automaksu teema on muutumas ajakirjanduses üha aktuaalsemaks. Millist varianti peaksite võimalikuks toetada?

- Ühekordne CO2-I põhinev maks registreerimisel – 20%
- CO2-I põhinev perioodiline maks (kord kuus, kvartalis või aastas) – 13%
- Auto võimsusel (kW) põhinev maks registreerimisel – 7%
- Auto võimsusel põhinev perioodiline maks (kord kuus, kvartalis või aastas) – 9%
- Ei toeta automaksu ühelgi juhul – 51%

(Vastajaid 46)

PIRET POTISEPP

Innovatsioonikeskuse
InnoEurope tegevjuht

Kolm näpunäidet eduka toote või teenuse loomiseks

Oma toote või teenusega turule sisenemine ning seal edukas püsimine ei ole alati lihtne. Aasta eest loodud toode või teenus ei pruugi juba enam rahuldada kliendi vajadusi. Samal ajal toovad ka konkurendid turule järjest uusi lisaväärtustega tooteid/teenuseid. See kõik teeb turul edukas olemise veelgi keerukamaks.

Mitmed toodete arendamisega tegelevad spetsialistid on öelnud, et toodete ja teenuste edukus panakse paika juba tootearenduse algfaasis. Täna toodete, teenuste ja brändide samastumise maailmas tuleb teada, mis on ettevõtte valikud eduka tootearenduse juhtimiseks ja kui suur on ettevõtte võimekus tootearenduse abil klientidele reaalselt uut väärtust luua. Eristuva ja kliendi silmis väärtust omava toote loomine vajab aega ning nutikust. Esialgu lihtne tunduv ülesanne võib tegelikult osutada oodatust raskemaks pählaks. Siinkohal toome kolm näpunäidet, mida toodete/teenuste arendamisel silmas pidada.

TUNNE OMA TARBIJAT, PEAMIST UUTE IDEEDE GENEREERIJAT

Konkurente on palju, uusi tooteid ja teenuseid pakuvad nii kohalikud kui välismaised tegijad. Kuidas tagada, et tarbija jääb truuks just sinu tootele või teenusele? Tunne oma klienti ja tema vajadusi. Sealt edasi on juba lihtsam uusi ideid gene-

reerida, sest parim toode või teenus on loodud koostöös kliendiga. Teades kliendi soove ja vajadusi, on lihtsam talle ka lahendusi pakkuda. Inimestele meeldib personaalsus ja tunne,

Teades kliendi soove ja vajadusi, on talle lihtsam lahendusi pakkuda. Parim toode või teenus luuakse koostöös kliendiga.

et nendega tegelemisele aega panustatakse. Jäta meelde kliendi erisooovid ja eelistused, pea meeles tema jaoks olulisi tähtpäevi. Vastutasuks kuuled kliendipoolseid kommentaare oma toote/teenuse kohta. Miks püsivad väiksed poed suurte poekettide kõrval? Siin on kaks võtmesõna: mugavus ja personaalsus.

PLANEERI TOOTEARENDEST NING PANE KOGU MEESKOND ÜHISE EESMÄRGI NIMEL TÖÖLE

Tootearenduse läbimõeldud planeerimine on kindlasti üheks komponendiks, mis tagab suurepärase lõpptulemuse. See eeldab, et toote/teenuse

arendamisega töötavad inimesed moodustaksid hästi toimiva meeskonna. Pigem panustada natukene rohkem aega meeskonna käima lükkamisel ning töö algetapis *team* ikaaslaste tundmaõppimisele, kui protsessi käigus avastada, et igal liikmel on erinevad ausaamad tootearenduse lähteülesanded ning lõppresultaadid. Kindlasti ei oma vähem tähtsust meeskonna ühine eesmärk, mille nimel töötada ning iga töögrupi liikme täpne arusaam kogu protsessi käigust (määratledes tegevused, vastutajad ning ajalisel piiril). Näiteid, kus ebaselge meeskonna juhtimine ning töö koordineerimine on nurjanud tootearenduse protsessi, on mitmeid.

NATUKE VEDAMIST EI TEE PAHA

Kogu tootearenduse protsessi planeerimine on tähtis, samal ajal ei tohiks unustada, et õnne ja vedamist on ka tarvis. Vaid tootearendus koos kavala ja sihtgrupile suunatud turundustegevuse ja piisavas koguses vedamisega toovad loodetud tulemused. Näiteks hooajalise

toote või teenuse planeerimise puhul tuleb alati arvestada, et ka kõige parema tahtmise juures ilmastikutingimusi me muuta ei saa ja seega näiteks kuuma suve jaoks planeeritud karastavate jookide populaarsus tarbijate hulgas sõltub paljuski sellest, millises tujus ilmataat on. Siiski ei tasuks oma edu vaid puhtale õnnelootusele üles ehitada.

Jahenevas majanduskliimas peaks iga ettevõtte mõtlema eriliste ning eristuvate toodete/teenuste arendamisele. Tootearendusprotsess on keerukas ja aeganõudev, sellele tuleb tähelepanu pöörata ning töösse tõsiselt süveneda. Septembri alguses toimival InnoEstonia Tootearenduspäeval „Uute toodete ja teenuste planeerimine aastaks 2009” on võimalik sellest juba rohkem kuulda.

PIRET POTISEPP

Innovatsioonikeskus InnoEurope

Tegevjuht

E-post: piret@innoeurope.eu

GSM: 530 05636

TIINA TŠATŠUA
EBSi õppejõud

Küsija suu pihta ei lööda!

(Eesti vanasõna)

Ootan Teie küsimusi
e-postiaadressil tiina@goodwin.ee.

Artiklis on kasutatud käsiraamatut
„Etikett tööl ja kodus”
(autorid Tiina Tšatšua ja Mati Lukas).

Aastaid tagasi ütles minu hea õpetaja proua Mai Väljas mõttetera, mida alati meeles olen pidanud. Kõikvõimalikke käitumisetiketitar-kusi otsides tasuks alati silmas pidada vanasõnu - sajanditepikkune käitumisalane elutarkus on just nendes kirja pandud. Mõelge vaid, kui palju lihtsam oleks meie elu, kui suudaksime meeles pidada, et „harjutamine teeb meistriks”, „täna-seid tegemisi ära lükka homse varna“, „targem annab järele” või „küsija suu pihta ei lööda” jne.

Püüame siis meiegi vanasõnade elutarkust kord kuus silmas pidada ja saadetud küsimustele vastused anda.

KAS NA KODUNE ETIKETT JA TÖÖALANE ETIKETT ON ERINEVAD?

Kohati on tõesti nii. Kodus on meid kasvatatud lähtuma käitumistavade, mis ütlevad – austa endast vanemat inimest, pea lugu naisterahvast jne. See kõik on loomulikult kasvatatud inimesele iseenesest mõistetav. Endiselt tervitab härra daami

esimesena ja daam ulatab talle käe esimesena, härrad tõusevad daamide sisenemisel püsti jne. Ametialases suhtluses aga lähutatakse ametialasest positsioonist, mitte soost ja vanusest. Seega on igati loomulik, et meesülemus naissoost alluvale esimesena käe ulatab ja iga kord, kui naissoost alluvad ruu-

Ametialases suhtluses lähutatakse ametialasest positsioonist, mitte soost ja vanusest.

mi sisenevad, püsti ei tõuse. See muidugi ei tähenda seda, et ruumi sisenejat ignoreeritakse, tervitusnoogutus tulijale ja tervituseks silmavaatamine käib ikka asja juurde.

Nii nagu lapsed on sageli oma vanemate käitumise andekad kopeerijad, nii võtavad ka töötajad vahel oma käitumiskojoone aluseks ülemuse käitumise- ja suhtlemisviisi. Seda on tark endale vahel mitte ainult lapsevanemana, vaid ka ametialaselt meelde tuletada ehk siis „Käbi ei kuku kannust kau gele!”

KES KEDA ESIMESENA TERVITAB JA KES KELLELE KÄE ULATAB?

Esimesena tervitab ruumi siseneja, käe ulatab esimesena positsioonilt kõrgem ametiisik või vastuvõtja. Kätt ei pakuta esimesena kõrgele ametiisikule, vaid oodatakse temapoolset algatust. Meeldetuletuseks – sugu ja vanus ei oma ametialases suhtlemises olulist rolli, küll aga on sel tähtsus ametivälises suhtluses. Tervitamisel, esitlemisel vaadatakse alati otsa, mitte kõrvale. Härrad sulgevad kätlemisel alati pintsakunööbi, kätt ei raputata ega suruta liialt tugevalt. Embamine ja kallistamine ei kuulu meie kultuurikeskkonnas ametialase suhtluse juurde. Esimesena esitletakse madalama positsiooniga ametiisikut kõrgemale ja külalist vastuvõtjale. Kui kohtutakse neutraalsel territooriumil ning vanus ja positsioon on võrdsed, siis tervitab ja esitleb tavaliselt see, kes jõuab esimesena. Kui positsiooni järgi ei saa otsust teha, siis tervitatakse esimesena naisterahvast, vanuselt vanemat ja väarikamat.

KUIDAS KÜLALISEGA LIIKUDA JA KUHU TA ISTUMA PANNA?

Külalisega koos liikudes olge temast pisut eespool, nii saab ta kergemini aru, kuhu minna. Külalise aukoht on tavaliselt vastuvõtja paremal käel, seda ka liikumisel. Õigupoolest on tark ära oodata, kummale käele külaline asub. Las tema valib. Teie ju tunnete oma maja ja suudate igal juhul vabamalt käituda. Treppidel liikudes on loomulik, et naissoost ametiisik liigub vajadusel külalisest eespool. See soovitus erineb kodus õpetatust, mis annab teada, et härra liigub trepil enamasti eespool daami ja siinkohal ei pea ma vajalikuks hakata arutlema see-likupikkuse teemadel. Ametiisiku rõivastus peab iseenesest mõistetavalt võimaldama tal ebamugavust (endale ja külalisele) tekitamata tööd teha.

KAS KÜLALISED PANNAKSE NÕUPIDAMISRUUMIS ISTUMA NÄOGA UKSE VÕI AKNA POOLE?

Välja on kujunenud hea tava, et külalised pannakse istuma kõige mugavamale kohale ruu-

mis. Selleks peetakse kohta, kust avaneb väljavaade. See ei ole muutumatu reegel, pigem jälgitakse, et külalise selja taga ei avaneks ega sulguks pidevalt uksed ega toimuks muud häirivat.

Külalisele on mugav, kui vastuvõtja suunab ta žestiga ettenähtud istekohale. Seda nõuannet võiksid pidada silmas sekretärid, kes külalisi nõupidamisruumi juhatavad. Soovitus peale - „Palun istuge!“ tekitab sageli küsimus, milline koht valida? Tavaliselt on igas asutuses kujunenud välja kindlad tavad, kuhu istub vastuvõtja ja kuhu tuleks juhatada istuma külaline. Külalisele istet pakkudes paluge ta võimalusel oma paremale käele, see on aukoht.

MIDA PEAB KÜLALISELE PAKKUMA?

Midagi ei pea, küll aga võib. Me tunneme ju kõik end harjumatus olukorras veidi ebamugavalt. Lihtsam on, kui „võõral territooriumil“ on mingi oma asi. Kohvitassi või veeklaasi käes hoides on kergem kohaneda - vähemalt üks asi, millega oleme juba kokku puutunud. Millegi pakkumine pere rahva poolt näitab hoolimist. Pakkuge seda, mida on. Piisab klaasist veest, see leevendab päris kindlast janu. Juhul, kui soovite pakkuda midagi lisaks, siis tehke seda. Pidage aga silmas, et kõik, mida pakute, oleks ülimalt kvaliteetne.

Oluline on, et sekretär ei teeks kohvi ega tee pakkumisest tõelist tseremooniat. Nõupidamise eesmärk on pidada nõu, mitte imetleda sekretäri graatsilist liikumist. Mida märkamatuks kohvi pakutakse, seda parem.

PALGA PÄEV 2008 KOGU TÕDE PALKADEST palgad pole külmutatavad

17. septembril toimub juba kolmas Palga Päev, kus räägime värskeimast palgainfost ja -prognoosidest 2009. aasta eelarve ettevalmistamiseks.

Seekord on fookuses tasuküsimuste lahendamine langetava majanduse ja „jätkuvalt kuumas“ palgaturu tingimustes. Kuumust jätkub ka sel aastal, sest palgad pole ju külmutatavad. Just seepärast peaks osalejatele huvi pakkuma erinevate juhtide kogemused, mida käsitletakse nii ettekannetes kui ka paneeldiskussioonis.

Kogenud tippjuht Margus Rink mõtestab emotsionaalset intelligentsust raha teemal: Töötasu - kas emotsionaalne kategooria või ratsionaalne „juhtimis-hoob“? Kuidas tõsta raha emotsionaalset väärtust? Kuidas targalt rahateemalisi vestlusi pidada?

Tommy Wahlström *Hewitt*'ist räägib laiaulatusliku uuringu baasil palgade diferentseerimisest ja selle seostest ettevõtte äritulemustega. Lisaks annab ta ka ülevaate erinevatest lähenemistest ning mee-

toditest, mida kasutada palgade diferentseerimisel ettevõttes.

Loomulikult on selgi Palga Päeval oodatuid esinejaid meie tippanalüütik Maris Lauri, kes annab ahjusooja ülevaate majanduse hetkeseisust ja analüüsib palgaturu osa selles.

Last but not least, ei saa me ka seekord läbi ilma Fontese ja nende värske palgauuringuta. Neilt kuuleme mis juhtus eelmise aasta jooksul ja millist palgakasvu on oodata edaspidi.

17. september • SOKOS HOTEL VIRU KONVERENTSIKESKUS

Täpsem info ja registreerimine:

Tel 61 77 333 • www.konverentsid.ee

EASi toetusmeetmetest ühistorunduse ja messi valdkonnas

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus avas hiljuti taotlus-
voorud ühisorunduse- ja messitoetuse jagamiseks.

Taotlusi võetakse vastu jooksvalt.

PETER GORNISCHEFF

Teenuste direktor

Ühisorunduse toetusmeet-
me raames on toetust või-
malik taotleda:

- väliskontaktide leidmiseks;
- taustauuringute tegemiseks;
- sihtturgudele suunatud tu-
rundusürituste läbiviimi-
seks välisriigis või Eestis;
- projektiga seotud seminari-
de, infopäevade ja ümarlau-
dade korraldamiseks.

Toetust saavad taotleda ette-
võtjate esindus- ja katusorgani-
satsioonid sh Eesti Kaubandus-
Tööstuskoda. Samas on igati
oodatud ettevõtjate poolne ini-
siatiiv, sest lõppkokkuvõttes
on tegevused, mida toetatakse
mõeldud just ettevõtjatele.

Toetuse minimaalne suurus
projekti kohta on 50 000 ja
maksimaalne 700 000 krooni.

Messitoetuse meetme raa-
mes toetatakse järgmisi tege-
vusi:

- välismessil osalemist indi-
viduaalselt või ühissten-
diga;
- välismessi ühiskülastami-
seks.

Toetuse minimaalne suurus
ühe välismessi külastamiseks
on 40 000 ja maksimaalne 150
000 krooni. Toetuse maksi-
maalne suurus ühel välismes-
sil osalemiseks on 750 000
krooni.

Selle meetme raames saa-
vad ettevõtjad toetust taotleda
nii individuaalselt kui läbi
esindus- ja katusorganisat-
sioonide.

Mõlema toetuse raames on
EASi finantseerimise määr
50% kuludest. **K**

Täpsema info toetuste kohta leiata:
<http://www.eas.ee/?id=3882>

HELSINGI MESSIKESKUS KUTSUB OSALEMA JA KÜLASTAMA

August – detsember 2008

- 4.–5. september – Sekretär ja assistent. Ärikingitused
Mess sekretäridele ja bürootöö juhtidele*
- 10.–12. september – Keskkonnatehnika '08
ümbruskond, vesi, jäätmed ja energia*
- 10.–12. september – Areen '08
Spordi ja liikumisharrastuse erialaspetsialistidele,
organisatsioonidele*
- 24.–27. september – FinnBuild '08
18. rahvusvaheline ehituse ja ehitusteenuste mess*
- 10.–12. oktoober – Mood+ilu
Tervisemess, Pulmamesse**
- 22.–23. oktoober – Studia '08
Haridusmess kõrg- ja kutsehariduse teemal**
- 23.–26. oktoober – Helsingi raamatumess 2008**
- 23.–26. oktoober – Vein, toit ja hea elu 2008
Veini ja toidusõprade üritus**
- 31. oktoober – 2. november – DigiExpo '08
Digitaalse ajaviitetechnika mess**
- 31. oktoober – 2. november –
SkiExpo 2008, BoardExpo 2008
Talisportidimesse**
- 7.–9. november – ELMA 2008, Mets 2008
Helsingi maa- ja metsamesse*/**
- 7.–9. november – Käsitöö 2008
Käsitöömess**
- 13.–15. november – Stomatoloogia 2008*
- 14.–16. november – Farmaatsiapäevad
- 26.–28. november – Kirurgiapäevad
- 13.–14. detsember – Võitja 2008
Soome Kennelliidu koertenäitus ja mess**

* professionaalidele; ** lõpptarbijatele

Info, kutsed, messikülastuspaketid:
Profexpo OÜ – Soome Messide esindaja Eestis
Tel: 626 1347 • E-post: info@profexpo.ee
www.profexpo.ee/soomemessid

JULIA MALEU

Teenuste osakonna
nooemprojekti juht

Stockholmi rahvusvaheline messikeskus laieneb

TAUSTAINFO

Stockholmi rahvusvaheline messikeskus (Stockholm International Fairs) on Skandinaavia ja Balti regiooni suurim messide ja konverentside korraldaja. Messikeskuses toimub aastas umbes 60 töötusmessi, ca 100 rahvuslikku ja rahvusvahelist konverentsi ja muid üritusi. Igal aastal võtab Stockholmi messikeskus vastu 10 000 stendisti, 1,5 miljonit külastajat ning rohkem kui 8 000 ajakirjanikku kogu maailmast.

LISAINFO:

Stockholmsmässan
Stockholm International Fairs
SE-125 80 Stockholm Sweden
Tel: +46 8-749 41 00
Faks: +46 8-99 20 44
E-post: staff@stofair.se
www.stockholmsmassan.se

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Toom-Kooli 17, 101 30 Tallinn
Tel: 604 0082
Faks: 604 0061
E-post: julia@koda.ee
www.koda.ee

Stockholmi messikeskus pakub täiuslikke, paindlike kasutusvõimalustega messi- ning konverentsiruumi. Messikeskus on hinnatud kohtumispaike kõikvõimalikel üritustel alates rahvusvahelistest konverentsidest lõpetades üldrahvalike näitustega.

Messide ja konverentside korraldamiskonkurents muutub järjest tihedamaks. Et ka tulevikus vastata külastajate vajadustele, investeerib Stockholmi rahvusvaheline messikeskus suurematesse ning paindlikumatesse ruumidesse. Messikeskuse laiendamise tingisid suurenenud vajadus korraldada messe paralleelselt ning suurte messide kasvamine aasta-aastalt veelgi suuremaks.

Stockholmi rahvusvahelise messikeskuse laiendusprojekti investeeriti 350 miljonit Rootsi krooni. Uus messikeskus, mille üldpind kasvab 10 000 m² ning moodustab kokku 70 000 m², avab külastajatele ukseid juba 2009. aasta lõpus. **KI**

KÜLASTAJE SÜGISSEL:

Stockholmsmässan

FDI Annual World Dental Congress – Swedental	24.–27. september	Rahvusvaheline stomatoloogia kongress.
Skydd – Protection and Security Expo	30. september – 3. oktoober	Põhja-Euroopa suurim turva- ja päästeteenistuse mess.
Electroworld	9.–12. oktoober	Rootsi suurim elektroonika ja koduse meelelahutuse mess. Korraldaja: Norwegian Promotion Group AS
Kodu	9.–12. oktoober	Sisekujundus, disain, kunst ja käsitöö.
easyFairs Elmässa	21.–22. oktoober	Stockholmi suurim elektroonika-tööstuse mess. Korraldaja: easyFairs Scandinavia
easyFairs Pack & Emballage	21.–22. oktoober	Rootsi suurim näitus pakenditööstusele. Korraldaja: easyFairs Scandinavia
Skandinaavia tehnikamess	21.–24. oktoober	Skandinaavia suurim töötleva tööstuse mess.
Skolforum	27.–29. oktoober	Põhjamaade õpetajate kohtumispaike.
Skandinaavia paadinäitus	5.–9. november	Skandinaavia ainus sisemess jahtide, nende tarvikute ja suurte mootorpaatide näitamiseks. Kohtumispaike kõigile, kes tunnevad huvi paatide ja merenduse vastu.
Det Goda Köket	7.–9. november	Toit, jook ja kööginõud.
Allt för Hälsan	7.–9. november	Tervis, wellness & fitness. Inspiratsiooni ja teadmisi neile, kes hoolivad tervislikest eluviisidest.
Hund	13.–14. detsember	Skandinaavia suurim koertenäitus ja lemmikloomatarvete müük. Korraldaja: Swedish Kennel Club

HEA PÄRASTLÕUNA

10. septembril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab koostöös Tallinna Ettevõtlusametiga Hea Pärastlõuna infopäeva, kus tutvustatakse Singapuri edukaid koostöökogemusi info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) ja teiste majandusharude vahel ja antakse ülevaade Eestis tehtust ning edasistest plaanidest sektorivahelistest arendustegevustest klatriarenduse vaatevinklist. Infopäev leiab aset 10. septembril kell 14.00–18.00 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn).

Hea Pärastlõuna peaesineja on Singapuri Infotehnoloogia Liidu president Pek Yew Chai, kes räägib oma ettekandes IKT sektori rollist Singapuri majandusmudelis ning toob maailmataseme näiteid uute teenuste/toodete arendamisel. Koolituspäeva moderaator on Eesti Kaubandus-Tööstuskoda peadirektor Siim Raie.

Hr Pek Yew Chai viibib Eestis InnoEstonia kutsel ja temaga on võimalus kohtuda 10. korda toimival Telekomunikatsiooni- ja infotehnoloogiafoorumil Visioonist lähendusteni 11.–12. septembril Pärnu Kontserdimajas. Lisainfo www.innoeurope.eu.

Programm

14.00-14.10 Sissejuhatus Eesti Kaubandus-Tööstuskoda peadirektorilt Siim Raielt

I. Näited Singapurist

14.10-14.50 Singapuri edulood IKT ja teiste majandusvaldkondade koostöönaidete põhjal – Pek Yew Chai- Singapuri Infotehnoloogia Liidu president (ettekannet inglise keeles)
14.50-15.00 Küsimused külalisele

II. Näiteid Eestist

15.00-15.30 Eesti teel infoühiskonda – Urmas Kõlli ITL president, AS Datel
15.30-16.00 E-tootmine (IKT ja masina-metalli-elektronikatööstuse vaheline arendusprojekti tutvustamine) – Jüri Riives EML juhatuse esimees, OÜ Technoconsult
16.00-16.30 Logistikasektori IT-projektid: E-veeseleht (IKT ja logistikasektori koostööarendused) – Mait Marran, Eesti Logistikauhing, AS Stora Enso Mets
16.30-17.00 IKT ja mööbli/puidutööstuse edasised võimalikud koostööprojektid - August Kull Mööblitootjate Liit, OÜ Brainteam Diskussioon
17.15-18.00 Vastuvõtt Kaubanduskojas

Osalustasu on Koja liikmele 300 krooni ja mitteliikmele 450 krooni (lisandub käibemaks). Palume kindlasti eelnevalt registreeruda!

Tallinna **Ettevõtlusamet**

Lisainfo ja registreerimine:

LIINA LAINE • Tel: 604 0083 • E-post: liina@koda.ee

EST 2008: Ökoturism

Ökoturismi valdkonna kontaktkohtumised

20.–22. novembrini Hiinas Shanghais

Projekti toetab EU – Asia Invest Programm, mille ülesandeks on toetada ELi ja Aasia vahelist koostööd ning suurendada kahe regiooni kaubavahetust ja investeeringute mahtu. Üritusel saab koguda teavet sihturgude kohta ning arendada koostööd ökoturismi valdkonnas tegutsevate Aasia ettevõtjatega. Kohtumisgraafikute koostamisel arvestatakse ettevõtja individuaalseid kohtumissoove ning ettevõtja eesmärgi. Kohtumised toimuvad messi China International Travel Mart (vt ka: www.citm.com.cn) raames 20. ja 21. novembril.

Osalemise eelised:

- Sihtriigi turu-uuring
- Kaks päeva kontaktkohtumisi graafiku alusel
- Infoseminar
- Teie firma profiil avaldatakse tasuta projekti kodulehel ja kataloogis
- Tasuta tõlgiteenused kohtumiste ajal
- Kaks ööd korraldaja valitud hotellis Shanghais
- Tasuta lõuna- ja õhtusöök programmi raames
- Tasuta bussitransfeer hotellist messikeskusesse ja tagasi
- Abi reisi planeerimisel ja majutuse broneerimisel

Üritusele on oodatud 30 osalejat Euroopast ning 80 osalejat Aasiast. Projektis võivad osaleda reisikorraldajad, teenusepakkujad ja konsultatsioonifirmad, varustuse tarnijad, hotellide ehitajad ning säästvate transpordilahenduste pakkujad, kes on seotud öko- ja säästva turismiga jne. Täpsem info www.italasia.it/est2008.

Üritusele saab registreeruda kuni 29. augustini.

Lisainfo ja registreerimine:

LIIS LIIVUJA • Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee

Elmia

11.–14. novembrini Jönköpingis

Novembris toimub Rootsis Jönköpingi linnas iga-aastane allhankemess Elmia Sub-contractor (www.elmia.se/subcontractor/), mis on suurim sellelaadne mess Põhja-Euroopas. Mess hõlmab masina-, metalli-, plastmassitööstust, elektroonikat jpm. Eesti ettevõtjad on riikliku ühisstendiga Elmia messil osalenud juba kümme korda.

Messil on esindatud järgmised valdkonnad:

- toomaterjalid ja pooltooted;
- tooted ja komponendid;
- seadmed ja tööriistad;
- tootmismeetodid ja töötlemine;
- teenused ja organisatsioonid.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda organiseerib 2008. aastal Elmia allhankemessil Eesti ettevõtjate hallis B03:18 ühisstendi, mille suuruseks jäi 84 m². Kokku registreerus 7 ettevõtjat.

Osavõtumaks eksponendile: pind 2890 kr/m² + 25% VAT (1700 SEK + 25% VAT). Kataloogitasu on 3400 krooni + 25% VAT (2000 SEK + 25% VAT).

Pinnarendi ja kataloogi eest esitab Elmia messikeskus igale stendistile 90 päeva enne messi otse arve. Iga firma saab pärast messi tagasi taotleda 25% käibemaksu, mis katab osaliselt tagantjärele ettevõtte reisikulud. Kaubanduskoda esitab vastavalt ettevõtte soovidele ja vajadustele reisipaketi arve. EAS tasub näituse järgmiste teenuste eest: kindlustus, elekter, Internet, mööbel, stendi kujundus, ülesehitus, transport, stendistide voldik ning tehniline abi kohapeal.

Lisainfo: LIIS LIIVOJA
Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee
Registreerimine lõppenud!

EXECUTIVE TRAINING PROGRAMME Jaapan ja Korea

Mis on ETP?

ETP ehk Executive Training Programme on ainulaadne ja eksklusiivne Euroopa Komisjoni 12-kuuline koolitusprogramm, mille eesmärk on anda Euroopa ettevõtetele võimalus omandada vajalikud oskused läbilõõmiseks kahel maailma kiiremini areneval turul: Jaapanis või Koreas. Osalemine programmis on tasuta ja samuti makstakse osalejale 24 000 euro suuruse stipendiumi (reisi- ja elamiskulude katteks). ETP Japan programmi on läbi viidud juba 1979. aastast ja ETP Korea programmi alates 2002. aastast. Jaapani puhul on algamas juba järjekorras 27-koolitustsükkel ja Korea puhul kuues. Kokku on programmis osalenud peaaegu 1000 erineva taseme juhti. Keskmiselt suurenes osalenud ettevõtete käive kahekordselt! ETP sihtgrupiks on arenemisvõimelised kesk- või tippastme juhid, ettevõtte tegevusvaldkonna osas piiranguid pole. 2008 aastal valitakse kandidaatide hulgast välja 45 osalejat Jaapani suunalises koolituses ja 15 osalejat Korea koolituses.

Nõudmised kandidaadile

Aasia suunalise koolitusprogrammi (põhirõhk kas Jaapanil või Koreal) sihtgrupiks on Euroopa päritolu ettevõtte, kes tegelevad tootmise või oma teenuste müümisega ning on huvitatud oma kauba/teenuste müügist/ või müügi edendamist Jaapanis või Koreas. Ettevõtetele kehtivad järgmised nõudmised:

- minimaalselt 5 töötajat või
- aastakäive vähemalt 1 mln EUR.

Eelduseks on, et kandidaadil on bakalaureusekraad ja 3 aastat juhikogemust; või vähemalt 2 aastat kõrg-

koolikogemust ning 5 aastat juhikogemust. Lisaks hea inglise keele oskus. Inglise keele oskust tuleb tõendada rahvusvahelise TOEFL'i või IELTS'i testi tulemusega, või keeleoskuse tõendamiseks sobib ka vähemalt ühe aastane õpe ülikoolis inglise keelses keskkonnas või vähemalt ühe aastane töökogemus välisriigis inglise keelses keskkonnas.

ETP pakub

ETP väljaõpe koosneb kahest moodulist: esimene viiakse läbi Euroopas (3 kuud) ning teine vastavalt kas Jaapanis või Koreas (6 + 3 kuud) – perioodil märts 2009 kuni märts 2010.

- 3 kuud: loengud Jaapani ja Korea ärikultuuri ning kultuuridevahelise suhtlemise kohta koos intensiivse keeleõppe programmiga. Loengud ning kursused toimuvad Pariisis, Milanos ja Londonis, millele lisandub hilisem kaugõpe täiendõppena.
- 6 kuud: keeleõpe edasijõudnutele ning koolitused ja väljaõpe ärikultuuri alal, Tokyos (ETP Japan) või Soulis (ETP Korea).
- 3 kuud: praktika Teie ettevõtte tegevusega katvust Jaapani või Korea firmas.

Programmis osalemine on tasuta. Lisaks maksab Euroopa Komisjon osalejatele 24 000 euro suuruse stipendiumi (reisi- ja elamiskulude katteks). Ettevõtte peaks arvestama asjaoluga, et väljalõitud kandidaat pühendab u 2/3 oma tööajast programmile.

Avalduste viimane esitamise tähtaeg:
29. september 2008

Lisainfo: LEA AASAMAA • Tel: 604 0090 • E-post: lea@koda.ee • www.etp.org

Äriviisit Valgevenesse

3.-7. november

**Kaubanduskoda korraldab koostöös Ettevõt-
luse Arendamise Siht-
asutusega Eesti firma-
dele 3.-7. novembrini
äriviisiidi Valgevenesse.
Külastame Minskit.**

Programmis on kontakt-kohtumised ning äriseminar Minski Kaubanduskojas, külaskäik Eesti konsulaarosakonda, ekskursioonid ettevõtetesse ja vabamajandustsooni, tutvumine Valgevene vabaõhumuuseumi ning sealse rahvusrestoraniga, linnaekskursioon, ühised lõunasöögid.

Individuaalsete kontaktide korraldamiseks tuleb ettevõttel täita ankeet, mille saate Kaubanduskoja teenuste osakonnast.

Ootame teie aktiivset osavõttu!

EAS
Enterprise Estonia

Lisainfo:
VIIVE RAID

Teenuste osakonna projektijuht
Tel: 604 0080
E-post: viive@koda.ee

RIIGIHANKETEATED

Inglismaa

- Hange prügikonteinerite ostmiseks. Tähtaeg osalemistaotluste esitamiseks 22.09.2008. Kood 2054
- Hange telefoniseadmete ostmiseks. Tähtaeg osalemistaotluste esitamiseks 15.09.2009. Kood 2055
- Hange bussipeatuse postide ostmiseks. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 23.10.2008. Kood 2056
- Ostetakse võrgukaableid. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 20.10.2008. Kood 2057
- Võrguseadmete tarne. Tähtaeg osalemistaotluste esitamiseks 22.09.2008. Kood 2058
- Hange magamistoa-, söögitoaja elutoamööbli ostmiseks. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 30.09.2008. Kood 2059
- Ostetakse hambaravitoole. Tähtaeg osalemistaotluste esitamiseks 23.09.2008. Kood 2060
- Ostetakse terastraati. Tähtaeg osalemistaotluste esitamiseks 22.09.2008. Kood 2061
- Hange moodulmööbli, oote- ja vastuvõtusaalimööbli, kontormööbli ostmiseks. Tähtaeg taotluste esitamiseks 16.09.2008. Kood 2062

Saksamaa

- Hange kaugjuhtimisseadmete, katkematu voolu allikate, modermite ostmiseks. Tähtaeg taotluste esitamiseks 24.09.2008. Kood 2063
- Ostetakse naatriumkloriiti. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 11.09.2008. Kood 2064
- Ostetakse kardigane. Pakkumiste tähtaeg 26.09.2008. Kood 2065
- Hange täisvarustusega šassiide ostmiseks. Tähtaeg 19.09.2008. Kood 2066

- Ostetakse politsei vormirõivaid. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 29.10.2008. Kood 2067
- Hange platvormredelite ostmiseks. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 13.10.2008. Kood 2068

Rootsi

- Hange mootorsõidukite, erisõidukite, päästeautode, autokraanade ostmiseks. Tähtaeg 29.09.2008. Kood 2069
- Hange koolimööbli, raamatukogumööbli, lasteaiamööbli ostmiseks. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 11.09.2008. Kood 2070
- Ostetakse reostuse seireseadmeid, emissiooni mõõteseadmeid, detektoreid ja analüsaatorite komponente. Tähtaeg 15.09.2008. Kood 2071
- Hange parkimisautomaatide ostmiseks. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 17.10.2008. Kood 2072
- Hange sidumismaterjalide ja desinfitseerivate vahendite ostmiseks. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 11.09.2008. Kood 2073
- Ostetakse lampide ja valgustite osi. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 22.09.2008. Kood 2074

KOOSTÖÖPAKKUMISED

- Läti piimatootja otsib ostjat. Tootmismahd on ca 40 tonni päevas, piim vastab EL nõuetele. Kood 12062
- Leedu masinootja (k.a tootmisliinid) otsib edasimüüjaid. Kood 12063
- Leedu turundusega tegelev ettevõtte pakub koostööd tootjatele, kes soovivad siseneda Leedu turule. Kood 12064
- Leedu ettevõtte otsib PVC-profiilide tootjat. Kood 12065
- Tšehhi toiduinete tootja (puuvilja- ja juurviljakonservid, riis, läätsed, kuivatatud puuviljad, kalakonservid, oliiviõli, maitseained jne) otsib kaubanduslikku koostööd. Kood 12066
- Venemaa tsemendi vee-kindlaks tegemiseks kasutatavate segude (*waterproofing mixtures for concrete*) tootja otsib edasimüüjat. Kood 12067
- Venemaa ettevõtte otsib partnerit tsemenditootmistehase asutamiseks. Projekt on algatatud riigiprogrammi „Taskukohane eluase” raames. Kood 12068
- Saksamaa innovaatiliste ruulokardinate tootja otsib edasimüüjat. Kood 12069
- Prantsuse kaubandusagent keemiasektoris pakub esindamisteenuseid. Kood 12070
- Prantsusmaa edasimüüja otsib kodukaupade ja toiduinete tootjat. Kood 12071

Täpsem info:
LEA AASAMAA
Tel: 604 0090
E-post: lea@koda.ee

Täpsem info:
JULIA MALEU
Tel: 604 0082
E-post: julia@koda.ee

AAVIKU E HITUSE OÜ	Tallinn	5 220 080	Fassaaditööd. Üldehitustööd. Remont. Soojustamine. Krohvimine.
AMELLO GRUPP OÜ	Raplamaa	6 720 471	Looduslike puidukaitsevahendite tootmine ja hulgimüük.
ANDMEVARA AS	Tallinn	6 715 119	Infosüsteemide arendus ja majutus. Infoteenused riigiregistrilt. Õigusaktide andmebaas. Pabertahvlite digiteerimine.
ANREMA GRUPP OÜ	Tallinn	4 894 425	Mänguväljakute ehitus ja hulgimüük. Ehituslike kummtoodete müük. SKATE-parkide ehitus. Spordivahendite müük.
ARKMAN METALL OÜ	Harjumaa	5 073 630	Metalltoodete tootmine (aiad, liugväravad, reklaamtahvlite raamid, bussiootepaviljonid, rõdu piirded, trepid ja muud metallist konstruktsioonid).
ARUZZA KESKUS OÜ	Tallinn	6 616 944	Kinnisvara ost, müük ja rentimine. Juriidilised ja finantsalased konsultatsioonid Eestis ja välismaal.
BCT AS	Tallinn	6 261 104	Vedelväetiste ja kemikaalide transiitkaubanduse korraldamine.
BDG HOLDINGS OÜ	Tallinn	6 274 770	Valdusfirmade tegevus.
ERMEL TRANS OÜ	Tallinn	55 544 175	Veoautode varuosade ost-müük.
EUROTRADE BALTIC OÜ	Tallinn	6 698 372	Metallkonstruktsioonide valmistamine. Metallkonteinerite valmistamine ja eksport. Gaasi ja plasmalõikamine. Ehituslikud metallkonstruktsioonid. Metalltreppide, -piirete ja -rõdude valmistamine ja paigaldus.
EXPERT2EXPERT OÜ	Tallinn	6 837 958	Personaliteenused ja konsultatsioonid. Juriidilised konsultatsioonid. Juhtimisalased teenused ja konsultatsioonid.
GAASIENERGIA AS	Tallinn	6 276 560	Maagaasi ja võrguteenuse müük.
GLANZ & GLAMUUR OÜ	Tallinn	5 096 529	Juvelitoodete ja kellade jae ja hulgimüük.
GRANEL OÜ	Ida-Virumaa	3 924 190	Kaubavedu. Logistika teenused.
HEA ELU MÕTE OÜ	Jõgevamaa	55 656 654	Täiskasvanute täiendkoolitus. Autoriõiguse ja muude intellektuaalomandiga seotud dokumentide ettevalmistamine, klientide nõustamine nende õigustes ja kohustustes, muud õigusabi teenused. Videofilmide tootmine. Autoriõiguste haldamine.
HEKTOR-LIGHT AS	Tallinn	6 518 330	Valgustite jae- ja projektimüük.
IMALLI GRUPP OÜ	Ida-Virumaa	3 352 525	Ehituse abitööd (puurimine betooni, kivitööd sadamates). Ehitusmasinate rent.
KALEV LUIK FIE	Tallinn	55 625 423	Juriidiline nõustamine.
KATEVARA OÜ	Jõhvi	3 377 456	Ehitus- ja remonditööd. Kinnisvara ost, -müük ja -arendus. Transporditeenused.
KIVIKUVAND OÜ	Jõgeva	5 578 567	Graniidi ja marmori paigaldus ja müük. Üldehitustööd.
LOSTTREASURE OÜ	Tallinn	6 616 776	Taksovedu. Sõiduautode rent. Transfeerteenus. Kadunud inimeste otsing.
LS MANAGEMENT GROUP OÜ	Tallinn	6 799 295	Õigusteenus (äriõigus, tsiviilõigus, asjaõigus, kohtumenetlused, inkasso teenused). Telekommunikatsiooniseadmete müük.
MELIT AP OÜ	Tallinn	6 384 336	Kommunaal- ja metsatehnika müük.
MGI TURUNDUS OÜ	Tallinn	6 831 740	Reklaamiteenus. Üritusturundus. Müügiedendus.
ONLINE EXPO OÜ	Tallinn	6 030 980	Internetinäituste ettevalmistamine ja korraldamine keskkonnas www.onlineexpo.com
PEOLABOR OÜ	Harjumaa	6 217 450	Üritusturundus. Reklaam.
RANNU BANGEMAN OÜ	Tartumaa	7 464 128	Käsitööna ristpalkmajade tootmine ja paigaldamine. Tahatud palgist ja ümarpalgist palkmajade tootmine ja paigaldamine. Karkasspalkmajade tootmine.
RANTELON OÜ	Tallinn	6 813 650	Raadioelektronikaseadmete disain ja tootmine.
SANDOVAL OÜ	Tallinn	6 588 020	Tahkekütuste jae- ja hulgimüük.
SCANSAAR OÜ	Võrumaa	56 235 149	Vineerist detailide valmistamine sõidukitele. Puit- ja vineermööbli tootmine ja müük.
SIRKEL FABRICS OÜ	Tallinn	6 484 320	Mööblikangaste jae- ja hulgimüük. Kangaste ja tekstiilitoodete jae- ja hulgimüük.
SKIPLINE PROCESSING OÜ	Tallinn	6 139 774	Transpordi ja laonduse korraldamine. Transpordilogistika.
SOREA GRUPP OÜ	Tallinn	55 956 675	Ehituste üldehitustööd.
STENDER ESTONIA OÜ	Tallinn	6 005 081	Turba- ja turbatoodete ost-müük.
SUVENIIRIKODA OÜ	Tallinn	5 240 223	Kunstialane loometegevus (suveniiride valmistamine).
TRAAGELDAJA OÜ	Raplamaa	4 890 870	Sisustustoodete valmistamine (kardinad, laudlinad, padjakatted, madratsikatted, voodikatted, toolikatted, paadi- ja jahimadratsid). Sisustuskangaste jae- ja hulgimüük.
TRAVESTON OÜ	Tallinn	6 088 721	Meditatsioonitoodete hulgimüük.
TROVARE OÜ	Tallinn	55 918 856	Üldehitustööd. Fassaadi-, ventilatsiooni-, elektri-, ja santehnilised tööd.
WESTFALL OÜ	Tallinn	6 379 605	Kaubavedu.

„Kuidas olla oma töös

loov ja innovaatiline?“

Koolitussari „Ettevõtluse eduks“

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja eestvedamisel koostöös Eesti Panga, Arengufondi, Eesti Konjunktuuriinstituudi, Tartu Ülikooli Ettevõtluskeskusega ja SA Innove, algab üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste majandusõpetajatele suunatud koolitussari „Ettevõtluse eduks“.

Koolituspäeva esimeses pooles uurime viimaseid arenguid majanduses. Esinevad asjatundjad Eesti Arengufondist, Eesti Pangast, Eesti Konjunktuuriinstituudist. Koolituspäeva teine pool on praktilisema suunitlusega - „Kuidas olla oma töös loov ja innovaatiline?“ - erinevate projektide raames valminud õppematerjale, uusi õppemeetodeid jne. tutvustavad Tartu Ülikooli Ettevõtluskeskus ja SA Innove.

Koolitussarja toetab
Majandus- ja
Kommunikatsiooniministeerium

KOOLITUSPÄEVAD TOIMUVAD:

28. augustil kell 10.00 – 17.00

Tallinnas Kaubanduskojas, Toom-Kooli 17;

24. septembril kell 10.00 – 17.00

Võru Kutsehariduskeskuses, Väimelas;

25. septembril kell 10.00 – 17.00

Tartu Kutsehariduskeskuses, Kopli 1;

1. oktoobril kell 10.00 – 17.00

Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuses,

Kutse 13, Jõhvis;

2. oktoobril kell 10.00 – 17.00

Lääne-Viru Rakenduskõrgkoolis, Mödrikul;

29. oktoobril kell 10.00 – 17.00

Olustvere Teenindus- ja Maamajandus-
koolis, Olustvere lossis;

30. oktoobril kell 10.00 – 17.00

Järvamaa Kutsehariduskeskuses
Säreveres;

19. novembril kell 10.00 – 17.00

Haapsalu Kutsehariduskeskuses,
Ehitajate tee 3 Uuemõisas;

20. novembril kell 10.00 – 17.00

Pärnumaa Kutsehariduskeskus,
Niidupargi 8,12.

KOOLITUSPÄEVA OSALUSTASU:

150.- krooni (+18%)

sisaldab koolituspäeva toitlustamist.

REGISTREERIMINE:

www.koda.ee või

e-post: tiia@koda.ee

LISAINFO:

Tiia Randma

Tel 60 400 65

E-post: tiia@koda.ee

2. JA 3. ISTMERIDA TASAPINNALISELT KOKKU KLAPITAVAD

STOW 'N GO | süsteemiga istmed kokku klappides saad muuta oma turvalise esindussõiduki sekunditega mahukaks tarbeautoks.

180° PÖÖRATAVAD ISTMED KOOS KLAPPLAUAGA

SWIVEL 'N GO**1 | süsteemiga muudad oma mugava esindusauto hetkega avaraks mängu- või nõupidamisruumiks.

LUKSUSLIK, FUNKTSIONAALNE, TURVALINE • Maailma hinnatuimas mahtuniversaalis on piisavalt ruumi seitsmele täiskasvanule ja rohkele pagasile. Grand Voyageri esinduslikku varustusse kuuluvad • Elektriajamiga külguksed ja tagaluuk • Elektriliselt pörandasse kokkuklapitav 3. istmerida • Elektriajamiga aknad ka 2. istmereal • Xenon H.I.D. esilaternad • 3-tsooniline kliimaseade • MyGiG puuetundlik ekraan koos tagurdamiskaameraga • Infinity Surround Sound System audiosüsteem • 8 positsiooniga elektriliselt reguleeritavad esiistmed • Juhikoha personaalne mälu funktsioonidega seadistus (istmed, peeglid, pedaalid, radiojaamad) • Ambient interjööri valgustus • Integreeritud päikeserulood külgmistes akendes • Grand Voyageri hinnad algavad 539 000.- kroonist

UUS GRAND VOYAGER

Chrysler Privilege Service —
24 tundi tasuta abi Sulle
ja Sinu autole kõikjal Euroopas.

Chrysler, Jeep ja Dodge peaesindus Eestis - AS Silberauto • www.silberauto.com
• TALLINN • Peterburi tee 50a tel 605 6945 • TARTU • Ringtee 61 tel 730 0785 • PÄRNU
• Riia mnt. 231a tel 445 1999 • JÕHVI • Jaama 42a tel 611 9735 • KURESSAARE •
Tallinna 82b tel 453 1428 • VILJANDI • Pargi 3b tel 435 4902 • www.chrysler.ee

Chrysler on Chrysler LLC registreeritud kaubamärk

SILBERAUTO

Ütle, kes on Su sõbrad, ja me ütleme, et nüüd võid nendega soodsamalt arveldada!

Vali oma ettevõttele sobilik välisarvelduspakett SEB Eesti Ühis pangas ning saad soodsa kuutasu eest arveldada (teha makseid ja saada laekumisi) nii kohalike kui välispartneritega.

- Välisarvelduspakett 5, kuni 5 tasuta välisarveldust kuus – 150 krooni
 - Välisarvelduspakett 30, kuni 30 tasuta välisarveldust kuus – 630 krooni
 - Välisarvelduspakett 90, kuni 90 tasuta välisarveldust kuus – 1800 krooni
 - Välisarvelduspakett 90+, üle 90 tasuta välisarvelduse kuus – 6200 krooni
- Kõikides pakettides on pangasisesed maksed tasuta.

Oma ettevõtte kokkuhoiu saad arvutada aadressil www.seb.ee/valisarveldused.

Tel 66 55 444 | www.seb.ee

SEB